

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/106678,Jan-Wojciech-Kiwerski-Saper-konspirator-partyzant.html>

Dowódca 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK major dypl. Jan Wojciech Kiwerski ps. Oliwa (prawdopodobnie drugi od lewej) i towarzyszący mu oficerowie podczas rozmów z oficerami partyzantki sowieckiej (w tym z dowódcą sowieckiego oddziału pułkownikiem Fiodorowem - drugi od prawej) w kwietniu 1944 r. Odbitka (reprodukcja) rozpowszechniana przez komórki propagandy rządu RP na uchodźstwie, pochodząca z kolekcji p. Teresy Mellerowicz-Gelli (fot. z zasobu IPN)

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Jan Wojciech Kiwerski. Saper, konspirator, partyzant

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: RYSZARD SODEL 18.04.2024

18 kwietnia 1944 r. w niewyjaśnionych okolicznościach zginął ppłk Jan Wojciech Kiwerski „Oliwa”, „Dyrektor”, „Kalinowski”, „Lipiński”, „Rudzki” „Ziomek” -

oficer Wojska Polskiego i Armii Krajowej.

Jan Wojciech Kiwerski, syn Władysława Wojciecha Kiwerskiego, lekarza, i Marii Jadwigi Rogalskiej, urodził się 23 maja 1910 r. w Krakowie. W 1921 r. rozpoczął naukę w gimnazjum im. Stanisława Staszica w Lublinie. W 1923 r. podjął naukę w Korpusie Kadetów nr 2 w Chełmnie. W tym okresie stracił oboje rodziców, najpierw ojca, a kilka lat później matkę. W czerwcu 1928 r. zdał maturę z wyróżnieniem, co dało mu prawo wyboru rodzaju sił zbrojnych, w jakich chciał służyć. Jego wybór padł na saperów.

Służba wojskowa

Służbę wojskową rozpoczął w 77. Pułku Piechoty (77 pp) 19. Dywizji Piechoty w Lidzie. Również w czerwcu 1928 r. podjął naukę w Szkole Podchorążych Inżynierii w Warszawie, którą ukończył w sierpniu 1931 r., uzyskując stopień podporucznika. Wówczas podjął służbę w 3. batalionie saperów w Wilnie. Objął stanowisko dowódcy plutonu w 3. kompanii saperów.

19 marca 1933 r. Jan Kiwerski został awansowany na stopień porucznika ze starszeństwem z dniem 1 stycznia 1933 r. W listopadzie 1934 r. został przeniesiony do Batalionu Mostowego w Kazaniu, na stanowisko dowódcy plutonu, którym był do lipca 1937 r. W lipcu 1937 r. otrzymał powołanie do Wyższej Szkoły Wojennej, którą ukończył w sierpniu 1939 r. Kilka miesięcy wcześniej, bo 19 marca 1939 r., otrzymał awans na stopień kapitana.

Porucznik Jan Wojciech Kiwerski

(fot. domena publiczna)

20 sierpnia 1939 r. Kiwerski został skierowany do Grodna, gdzie objął stanowisko oficera operacyjnego w sztabie 33. Dywizji Piechoty (rezerwowej), a następnie w Grupie Operacyjnej „Polesie”. W dniu 5 października 1939 r. pod Kockiem doszło do kapitulacji Grupy Operacyjnej „Polesie” dowodzonej przez gen. Franciszka Kleberga, który zezwolił na odejście żołnierzom, niegodzącym się na pójście do niewoli jenieckiej.

Działalność konspiracyjna

Jan Kiwerski skorzystał z tej możliwości, przedostał się do Warszawy i w listopadzie 1939 r. rozpoczął działalność konspiracyjną. Od grudnia 1939 r. należał do tzw. sztabu dywersji (referat IIIc) oddziału III Komendy Głównej ZWZ. W kwietniu 1940 r. został oficerem operacyjnym i zastępcą mjr. Franciszka Niepokólczyckiego. 11 listopada 1942 r., mianowany na stopień majora służby stałej, objął stanowisko dowódcy Oddziałów Dyspozycyjnych Kedywu KG AK. Posługiwał się wówczas pseudonimami: Ziomek, Rudzki, Kalinowski, Lipiński, Dyrektor.

Jan Kiwerski dowodził akcją „Wieniec II”, która została przeprowadzona w nocy z 31 grudnia 1942 r. na 1 stycznia 1943 r. i była wymierzona w niemiecki transport kolejowy na terenie dystryktów warszawskiego i lubelskiego – jako odwet za wysiedlanie ludności polskiej z Zamojszczyzny. 26 marca 1943 r. wydał zgodę na przeprowadzenie akcji pod Arsenalem („Meksyk II”). W kwietniu tego roku brał też udział w opracowywaniu akcji pomocy dla walczącego getta warszawskiego oraz w przygotowaniach do akcji o kryptonimie Góral.

Dowódca 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK major dypl. Jan Wojciech Kiwerski ps. Oliwa (prawdopodobnie drugi od lewej) i towarzyszący mu oficerowie podczas rozmów z oficerami partyzantki sowieckiej (w tym z dowódcą sowieckiego oddziału pułkownikiem Fiodorowem - drugi od prawej) w kwietniu 1944

**r. Odbitka (reprodukcja)
rozpowszechniana przez komórki
propagandy rządu RP na
uchodźstwie, pochodząca z
kolekcji p. Teresy Mellerowicz-
Gelli (fot. z zasobu IPN)**

**27. Wołyńska Dywizji Piechoty
AK. Trzeci od prawej mjr Jan
Wojciech Kiwerski ps. „Oliwa”.
Zdjęcie pochodzi z kolekcji
fotografii przekazanej do zasobu
IPN przez p. Władysława Filara
(fot. z zasobu IPN)**

W grudniu 1943 r. Jan Kiwerski został mianowany szefem Sztabu Okręgu Wołyń. Wyjechał wtedy z Warszawy celem rozpoznania terenu i zapoznania się z sytuacją. 11 lutego 1944 r. został komendantem Okręgu AK Wołyń, a 18 lutego dowódcą 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK. Przyjął wówczas pseudonim Oliwa.

Jan Kiwerski dał się poznać jako dobry dowódca, potrafiący wykorzystać wszystkie atuty swoich podkomendnych, wprowadzający nowe elementy do ich szkolenia zarówno na szczeblu indywidualnym, jak i zespołowym.

* * *

Jan Wojciech Kiwerski „Oliwa” zginął 18 kwietnia 1944 r. w okolicach chutoru Dobry Kraj (dawna gmina Korytnica). Pochowano go wówczas w lasach mosurskich na Wołyniu, niedaleko gajówki Stężarycze.

W 1990 r. został pośmiertnie mianowany na stopień generała brygady, a jego szczątki (wcześniej ekshumowane) uroczyście złożono na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ